

Gwiazdka obok porządkowych liczb artykułów oznaczone są publikacje, znajdujące się w bibliotece Morskiego Instytutu Rybackiego; dwiema gwiazdkami — tłumaczenia publikacji, wykonane przez MIR

ICHTIOLOGIA

99* 6639.3.03/0.001.5:597.553.2/57-11/ MIR
Smirnow A. J.: **Zagadnienia racjonalnej biotechniki sztucznego rozmnażania łososia na Sachalinie.** „Woprosy racionalizacji biotechniki razwiedienija łososiej na Sachalinie”. Trudy Sowierszani, Moskwa, wyd. Ichtioł. Kom. Akad. Nauk SSSR, nr 4, 1954, s. 94; B5. 16 str., 5 rys., 3 wykr., 3 tabl., 6 poz. bibl. — Omówienie wyników badania i obserwacji nad biotechniką sztucznego rozmnażania oraz wnioski obejmujące: a) jakość tarlaków użytych do sztucznego rozmnażania (masowa selekcja pod względem zdrowotności, stopnia dojrzwania itp.); b) udoskonalenie techniki zbioru ikry, zapłodnienia, transportu oraz pielęgnacji ikry, wylęgu i narybku. Wysunięcie szeregu tematów i prac naukowych dla szerszego wyjaśnienia biotechniki rozmnażania.

100* 597.582.9:591.134/261.3-13/ MIR
Molander A. R.: **Uwagi na temat wzrostu i rozmiarów gładzicy i storni w pld. Bałtyku.** „Notes on the growth and flounder in Southern Baltic”. Fishery Bd. of Sweden, Lyskil, ser. Biology, Report nr 4, 1955, s. 1; B5, 18 str., 5 wykr., 5 tabl., 11 poz. bibl. — W związku z progresywnym zmniejszeniem się stad tych ryb pld. Bałtyku stwierdzono silne zwiększenie ich tempa wzrostu. Gładzica pld. Bałtyku nie przekracza 50 cm, w odróżnieniu od gładzicy w Kategorii na Morzu Północnym. Samce storni są mniejsze od samic i przeciętnie nie przekraczają 40 cm dł. Samce gładzicy i storni znikają ze stada w młodszym wieku niż samice.

101* 639.2.065.003.13/43/ MIR
Lundbeck J.: **Biologiczno — statystyczne badania niemieckiego rybołówstwa dalekomorskiego.** „Biologisch — statistische Untersuchungen über die deutsche Hochseefischerei”. Ber. Dtsch. wiss. Komm. f. Meeresforsch N.F. Stuttgart, t.14, nr 1, 1955, s. 1 A 4,45 str., 1 rys. 7 wykr., 26 tabl. — Omówiono rozwój kutrowego rybołówstwa dalekomorskiego od 18-go wieku aż do chwili obecnej. Technika połowów i rodzaj jednostek rybackich zmieniły się znacznie. Celem osiągnięcia porównania wyników osiągniętych w różnych okresach, autor opracował tabele do szacunkowego przeliczania wydajności. Za jednostkę przyjęto wydajność kutra żaglowego z roku 1890. Na podstawie tak przeliczonych wydajności przeprowadzono analizę wpływu rybołówstwa oraz czynników środowiskowych na liczebność stad poszczególnych gatunków ryb użytkowych.

102* 639.223.3(268.3) MIR
Rollefsen G.: **Dlaczego Lofoty dostarczają bogatych połowów dorsza.** „Why the Lofotens provide rich cod fishing”. Fishing News, London, tyg., nr 2198, s. 8: A 3, 0,25 str. — Krótki opis wędrówki arktycznego dorsza odbywającego tarło u wybrzeży Norwegii. Po odbyciu tarła, powrót na wody M. Barentsa. Wędrówka ta jest związana również ze zmianą temperatury wody. Obserwacje sezonowych zmian temperatury wody Morza Barentsa są wielkiej wagi dla rybołówstwa.

103* 551.46:551.50:639.22 MIR
Vedel Taning A.: **III. Długofalowe zmiany hydrograficzne i fluktuacje stad rybnych.** „Long term changes in hydrography and fluctuations in fish stocks” Ann. Proceed., t.3, 1952-1953, Halifax, cz. 5, Odb. Intern. Comm., Northw. Atlantic Fisheries, s. 69: A 4, 9 str., 7 wykr., 3 mapki, 6 poz. bibl. — Zmiany klimatyczne obserwowane od po-

łowy ub. wieku, zwłaszcza w rejonie arktycznym i subarktycznym północnego Atlantyku, wywierają ogromny wpływ na skład, rozmieszczenie i liczebność stad rybnych. Przedstawiono korelację pomiędzy obserwowanymi od ponad 100 lat zmianami hydrograficznymi — a stanem fauny zamieszkującej ten rejon. Dla praktycznego rybołówstwa, zwłaszcza dla stawiania prognoz konieczna jest znajomość cyklu zjawisk hydrograficznych.

104* 597.553.1.001.5/481:639.222.2 MIR
Badania norweskiego statku oceanicznego „G. O. Sars” nad rozmieszczeniem ławic śledzi. „Les recherches effectuées par le navire océanographique norvégien „G.O. Sars” sur l'emplacement des banc de harengs pendant l'hiver 53-54”. Pêche Maritime Paris, 2-tyg., r. 34, nr 923, luty 55, s. 61, A 4, 3 str., 1 mapka. — Opisano ruchy śledzi zbliżających się do brzegów Norwegii. Śledzie przyszły do brzegów w 1954 roku wcześniej niż przewidywano. Podano sposób wykorzystania przez rybołówstwo wiadomości otrzymywanych ze statku badawczego.

OCEANOGRAPHIA

105* 639.2:551.46 MIR
Kesteven G. L., Deacon G.E.R.: **Wkład badań oceanograficznych do rybołówstwa.** „The contribution of oceanographic research to fisheries science”. FAO Fisheries Bull., Rome, 2 -mies., t. 8, nr 2, kw.-czerw. 55, s. 67; B 5, 8 str., 10 poz. bibl. — Artykuł podkreśla znaczenie badań oceanograficznych dla rybołówstwa morskiego, w szczególności dla wyjaśnienia rozsiedlenia ryb, ich obfitości, wahań zapasów, naturalnej śmiertelności, zachowania się ryb, szacowania podstawowej i biologicznej produkcji itp. Oceanografia przysługuje pod tym względem rolą przewodnią. Jest ona tym dla rybołówstwa morskiego, czym meteorologia dla rolnictwa.

106* 581.526.32:639.64:591.9/26 MIR
Sverdrup H.U., Johnson M.W., Fleming R.H.: **Populacje morza (roślinne i zwierzęce).** „Populations of the sea” Oceany, ich fizyka, chemia i ogólna biologia. „The oceans, their physics, chemistry and general biology”. New York, 1942, s. 286; D, B 5, 44 str., 2 wykr., 13 rys. 37 poz. bibl. — Warunki życia roślinnego w morzu. Podział systematyczny roślin morskich z krótką charakterystyką poszczególnych grup oraz sposoby ich rozmnażania się i rozmieszczenie. Rośliny wyższe w morzu. Grupy zwierzęce, podział systematyczny, charakterystyka grup oraz przybliżona ilość gatunków. Typy rozmnażania się, rozwoju i cyklów życiowych.

107* 639.6:582.26(26) MIR
Spencer C.P.: **Studia nad hodowlą morskich okrzemek.** „Studies on the culture of a marine diatom”. J. Mar. biol. Ass. U.K., Cambridge, t. 33 nr 1, luty 1954, s. 2665; B 5, 26 str., 16 wykr., 15 poz. bibl. — Obserwacje i próby hodowli okrzemek. Przedmiotem badań była *Nitzschia closterium* f. *minutissima*. Opisano technikę hodowli, badania wzrostu i absorpcji światła przez okrzemki.

108* 577.475(261.3-13) MIR
Mańkowski W.: **Badania planktonowe w południowym Bałtyku w roku 1950.** Prace MIR w Gdyni, W-wa, nr 7, 1954, s. 63; A4, 16 tabl., 1 mapka, 6 poz. bibl. — Analiza planktonu oraz współczesne warunki hydrologiczne. Wpływ zachodzących zmian w wodach Bałtyku na makroplankton i pojawienie się nowych gatunków, w związku z większymi wlewami wód morskich.

109* 639.2:551.55 (262.5) MIR
Bierenbejn D.J.: **Wykorzystać wpływ kierunków wiatru w rybołówstwie.** „Ispolzovat' osobennosti režima wietra w rybobodywajuszczej promyslnosti“. Rybn. Choz., Moskwa, mies., t. 30, nr 4, kw. 54, s. 51; B 5, 1 str., 1 mapka. — Omówiono wpływ wiatrów panujących u wybrzeży półn.-wschodnich Morza Czarnego, na wydajność połowów prowadzonych w tym rejonie. Prowadzenie połowów okrężnicami w czasie panowania wiatrów wschodnich i półn.-wschodnich pozwoliło na ich zwiększenie.

110* 577.472:551.462,2.001.5(45) MIR
Piccard J.: **Obserwacje świata podwodnego Zatoki Neapolitańskiej z batyskafu „Trieste“.** „Il Meraviglioso Mondo Sottomarino osservato dal Batiscafo „Trieste“. Il Giornale della Pesca, Roma, r. 5, nr 4, luty 55, s. 3; A 3, 0,5 str., 1 fot. — Badania dotyczyły żywych organizmów morskich i chemicznego składu osadów dennych. W ciągu badań trwających 4 miesiące nie spotkano dużych ani małych ośmiornic. Stwierdzono doskonale działanie wszelkich mechanizmów batyskafu i jego zdolność do osiadania bez żadnych wstrząsów, na dnie piaszczystym, mulistym czy skalnym.

POŁOWY I SPRZĘT RYBACKI

111* 629.124.72.002.7(43) MIR
Wschodnio — niemiecki statek pomocniczy rybołówstwa. „Ostdeutsches Fischereischutzboot“. Allg. Fischwirtschaftsztg. Bremerhaven, tyg., t.7, nr 29, lip. 55, s. 7; A 3, 0,5 str. — W Rostock spuszczone na wodę pomocniczy statek „Robert Koch“, który będzie towarzyszył 33 lugrom i 6 trawlerom na Morzu Północnym i Barentsa. Podano dane techniczne statku, urządzenia meteorologiczne, biologiczne, sanitarne oraz warsztatu pogotowia technicznego.

112* 347.799.2:629.124.72 MIR
Badania w zakresie ochrony przed niebezpieczeństwami sztormów. „Untersuchung über Schutz vor Sturmgefahren“. Allg. Fischwirtschaftsztg. Bremerhaven, tyg., t.7, nr 23, czerw. 55, s. 3; A 3, 0,25 str. — W sztormach listopadowych 1954 r. zginęło 7 pionierskich statków rybackich z 65 ludźmi załogi. Badano przyczyny zatonięcia i wydano obszerne sprawozdanie, które zawiera następujące wnioski: statki pełnomorskie nie mogą być krótsze aniżeli 23 m (dług. całkowita), szczególną uwagę należy zwrócić na budowę nadbudówek i szczelność statku (włazy, luki, świetliki i grodzie itp.) motory winny być wolnoobrotowe, z dobrymi filtrami; należy wyposażać statki w automatyczną sygnalizację radiową, łódzie nadymane powietrzem i sprzęt ratowniczy; zwrócić baczną uwagę na szkolenie załóg w zakresie meteorologii.

113* 639.22.004(261-17) MIR
Schnackenberg W.: **Rybołówstwo niemieckie na Morzu Północnym i Północnym Atlantyku.** „Die Deutsche Seefischerei in Nordsee und Nordmeer, Hamburg, — Blankensee, 1953, Krögers Buchdruckerei; D, A 5' 496 str., 51 fot., 138 rys., 82 tabl., 16 wyk., 39 map. — Opis warunków hydrograficznych, klimatycznych i geograficznych dla łowisk omawianych mórz. Obszerne opisy narzędzi i metod połowu dla rybołówstwa przybrzeżnego i pełnomorskiego. Specjalnie wyodrębnione rybołówstwo śledziowe.

114* 639.211.2.081.111.5:639.2.068(265-17) (52) MIR
Fukuhara F.M.: **Japońskie pełnomorskie połowy łosia pławnicami w r. 1954 przy pomocy statków-matek.** „Japanese high-seas mothership-type drift-gill-net salmon fishery 1954“. Comm. Fish. Rev., Washington, mies., r. 17, nr 3, marz. 55, s. 1 A 4, 11,5 str., 2 rys., 4 mapki, 10 tabl., 2 poz. bibl. — Szczegółowy opis metod i narzędzi połowu stosowanych w pełnomorskich połowach łosia na północnym Pacyfiku. Statki-matki miały od 2300 do 9000 BRT i obsługiwały po 14 do 33 statków łowczych i 4-6 statków badawczo-zwiadowczych. Organizacja zwiadu rybackiego i badań hydrologicznych stała na wysokim poziomie. Tkanki sieciowe pławnic (z rami lub włókna sztucznego „amilonu“) eksperymentalnie barwiono.

115* 6639.2.081.112.001.5:639.222.2.(44) (261.2) MIR
Nowy typ włoka, wynalazek armatora z Boulogne. „Un nouveau type de chalut, invention d'un armateur boulonn-

ais“. Pêche marit., Paris, mies., r. 34, nr 926, maj 55, s. 213 B 4, 1 str., 2 rys. — Ogólny opis z rysunkiem nowego typu śledziowego włoka pelagicznego (dla jednego statku) opracowanego przez M.A. Leduca z Boulogne (Francja). Przeprowadzona w 1954 r. na M. Północnym i w Kanale La Manche próbne połowy dały b. dobre wyniki. Nowy włók na razie jest przystosowany do połowu jesiennego śledzia wytartego, lecz czynione są próby dostosowania go do warunków połowu w całym sezonie śledziowym oraz do połowu sardynki, makreli, szprota itp. Rozwarcie wlotu włoka uzyskuje się poprzez uzbrojenie go dwoma parami specjalnych desek rozporowych. Wynalazca opracowuje na żądanie specjalne dokumentacje włoka przystosowując go do siły uciągu statku.

TECHNOLOGIA RYBNA

116* 664.956 MIR
Woskresienski N.A., Makarowa T.J., Martiemjanowa K.W.: **Wpływ różnych sposobów suszenia na zachowanie naturalnych własności mięsa ryby.** „Wlijanie razlicznych sposobow suszki na sochranienie naturalnych swoistw miasa ryby“. Trudy WNIRO, Moskwa, t. 29, 1954, s. 69; B 5, 15 str., 2 fot., 2 wyk., 10 tabl. — Wpływ suszenia różnymi sposobami przez sublimację na własności organoleptyczne mięsa ryby, zmiany rozmiarów ryb, pęcznienie ryby suszonej po zanurzeniu w wodzie. Przystawalność ryb suszonych różnymi sposobami. Zmiany własności chemicznych mięsa ryb suszonych. Ocena wartości ryb suszonych.

117* 664.951.2:627.221.1 MIR
Kiriczenko G.A.: **Jeszcze raz o wykorzystaniu wody morskiej do mycia solonej ryby.** „Jeszcze raz ob ispolzowanii morskoi wody dla mojki solenoj ryby“, Rybn. Choz., Moskwa, mies., t. 30, nr 12, grud. 54, s. 34; B 5, 1 str., 1 poz. bibl. — Podano wyniki prób mycia solonej kety w wodzie morskiej a następnie zanurzanie w solance o stężeniu 18°Be (zamiast mycia w solance). Woda morska zmywa z powierzchni ryby brud, śluz i przylepioną łuskę, a zanurzenie w solance usuwa wodę z powierzchni ryby. Ten sposób mycia pozwala zmniejszyć zużycie soli z 5% do 2% w stosunku do ciężaru ryb, bez ujemnego wpływu na jakość surowca.

118* 621.798.1:679.56/57.002 MIR
Jaszewski A.: **Folie plastyczne w produkcji opakowań.** Opakowanie, W-wa, dwumies., r. 1, nr 1, marz.-kw. 55, s. 12; A 4, 3,5 str., 3 tabl. Omówienie fizycznych i chemicznych właściwości 5 gatunków folii plastycznych używanych jako opakowania środków żywnościowych.

119* 664.957:597.562.004.8 MIR
Carrer J.H.: **Badania porównawcze mączki rybnej wyprodukowanej z odpadków z plamiaka (łupacza).** „A comparative study of fish meals made from haddock offal“. Com. Fish. Rev., Washington, mies., t. 16, nr 12, grud. 54, s. 14; A 4, 1,5 str., 1 fot. — Próba produkcji mączki rybnej, sporządzonej z odpadków powstających przy przetwórstwie wstępnym plamiaka w skali laboratoryjnej i przemysłowej oraz wyniki porównawczego badania chemicznego mączki wyprodukowanej z normalnych odpadków oraz z dodatkiem nieużywanych dotychczas części przewodu pokarmowego.

120* 629.124.72:639.2.067/068 MIR
Kilka roboczych szczegółów trawlera-zamrażalni. „Some working details of freezer trawlers“. Fishing News London, tyg., nr 2201, czerw. 55, s. 3; A 3, 0,5 str. — Streszczenie artykułu D. B. Cunningham'a. Opis cyklu obróbki ryby na trawlerze-zamrażalni od momentu złowienia do zamrożenia i składowania. Wykorzystanie odpadków w produkcji oleju i mączki.

* * *

Niniejszy przegląd dokumentacyjny zawiera jedynie część analiz dokumentacyjnych publikacji z zakresu rybołówstwa morskiego. Pełna dokumentacja ukazuje się w postaci Kart Dokumentacyjnych wydawanych przez Centralny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej (Warszawa, Al. Niepodległości 188). CIDNT przyjmuje prenumeratę kart dokumentacyjnych, która obejmować może zarówno całą dokumentację naukowo-techniczną, jak i oddzielne jej działy lub poszczególne zagadnienia i tematy techniczne. Cena karty dokumentacyjnej wynosi w prenumeracie 0,20 zł. CIDNT wykonuje (za zwrotem kosztów) fotokopie i mikrofilmy publikacji objętych zarówno przeglądem dokumentacyjnym jak i kartami dokumentacyjnymi.